

Datum: 17 november 2022

Aan: Aandeelhouders Groningen Airport Eelde NV

Van: Directie en Raad van Commissarissen

Betreft: **Aanbieding exploitatie- en investeringsbegroting 2023**

Geachte aandeelhouders,

Bijgevoegd treft u, ter behandeling in de Algemene Vergadering van 8 december 2022, de exploitatie- en investeringsbegroting van 2023 voor Groningen Airport Eelde NV aan. Onderstaand geven wij een korte toelichting op deze begroting.

De transitie van de luchtvaartsector als achtergrond bij de begroting van 2023

De luchtvaart maakt al enkele jaren een transitie door. Voor Groningen Airport Eelde staat die vooral in het teken van werken aan een duurzame toekomst, innovatie, educatie en het verbreden van haar maatschappelijk profiel. Ook het creëren van meer inkomstenbronnen, onder andere vanuit vastgoedontwikkeling maar ook luchtvracht en nieuwe activiteiten maken deel uit van de toekomstvisie. Elektrisch vliegen is een belangrijk uitgangspunt voor de lange termijn toekomst van de luchtvaart. Groningen Airport Eelde zet daar dan ook vol op in, onder andere door nu al sterke partners aan zich te binden. Op nationaal niveau wordt de transitie zichtbaar in het vormgeven van de samenwerking tussen de nationale luchthavens als één systeem, en zal schaarste binnen het systeem vanaf 2024 een reallocatie van capaciteit op gang brengen. Groningen Airport Eelde is één van de weinige luchthavens die nog ruimte heeft om te groeien. De toekomst van de luchthaven is echter vooreerst nog gestoeld op financieringsbronnen die onder andere bijdragen aan beheer en instandhouding van de infrastructuur en veiligheid, tot zelfstandige exploitatie mogelijk is.

Het jaar 2022 was een jaar dat de luchtvaart in Nederland weer groei kon vertonen. Na twee Corona-jaren liet de sector een krachtig herstel zien. Het herstel ging niet overal soepel omdat de omvang van de beschikbare arbeid voor bijvoorbeeld security de groei van de passagiersaantallen niet kon bijhouden op sommige binnen- en buitenlands luchthavens. Groningen Airport Eelde kijkt terug op een succesvol jaar. Het aantal vervoerde passagiers kwam boven de verwachting uit en de commerciële ontwikkeling was bijzonder positief te noemen. Ook het financiële resultaat ontwikkelde zich daardoor beter dan verwacht. Problemen met de inzet van operationele medewerkers waren er niet, al zorgden tekorten aan medewerkers en materialen bij leveranciers er voor dat niet de gehele investeringsbegroting kon worden uitgevoerd. Ondertussen is de hoge inflatie een factor geworden om rekening mee te houden voor de prognose voor 2023.

De vastgestelde Luchtvaartnota 2020-2050 is het beleidsmatige uitgangspunt van de Rijksoverheid voor de luchtvaart in Nederland, waarbij symbiose met de regio en duurzame ontwikkeling belangrijke principes zijn die naadloos aansluiten op de ambities van Groningen Airport Eelde. De systeemgedachte, waarin nationale luchthavens samenwerken als één systeem, wordt steeds concreter. Schiphol Group vervult daarin een belangrijke rol als regisseur van het systeem. Tussen Groningen Airport Eelde en Schiphol Group lopen daarom gesprekken over samenwerking in de breedste zin van het woord. De brief die Schiphol Group in oktober 2022 aan Groningen Airport Eelde heeft gestuurd daarover, zien we dan ook als zeer bemoedigend. Een belangrijke ambitie voor 2023 is om deze samenwerking nader vorm te geven, de definitieve strategie vast te stellen en daarbij ook de financieringsopties in te vullen.

Uitgangspunten begroting 2023

De lange termijn strategie vormt de achtergrond voor de begroting van 2023, die u bijgevoegd aantreft. De financiële en commerciële prognoses zijn opgesteld op basis van het vluchtaanbod zoals dat momenteel daadwerkelijk voor reizigers beschikbaar is. Opbrengsten worden alleen begroot als er ook daadwerkelijk zicht op is, bijvoorbeeld als er overeenkomsten aan ten grondslag liggen. De begroting voor volgend jaar is met de nodige onzekerheid omkleed; voornamelijk vanwege de kostenontwikkeling van personeel, leveranciers en energie.

Omdat een belangrijk deel van de kosten van de luchthaven niet flexibel is en er een noodzaak tot investeren is, geeft dat druk op de beschikbare middelen van de luchthaven. De door aandeelhouders beschikbaar gestelde overbruggingsfinanciering voor de transitiejaren 2021 en 2022 is daar dan ook voor ingezet. Ook het jaar 2023 wordt nog gezien als een transitiejaar. De nationale luchtvaart heeft te maken met een allocatievraagstuk vanwege het ontstaan van schaarste aan capaciteit. Groningen Airport Eelde is in 2023 bezig met het vormgeven van haar strategie inclusief de lange termijn financiering, terwijl zij de commerciële gevolgen van de Coronacrisis nog steeds voelt zolang de omvang van het passagiersverkeer nog achterblijft bij eerdere jaren. Daarom is ook in 2023 nog overbruggingsfinanciering nodig.

De financiële prognose voor 2023 kenmerkt zich door:

- Een exploitatieresultaat dat naar verwachting € 1.138.000 negatief bedraagt. Het fors teruglopen van het aantal passagiers, ten opzichte van 2019, als gevolg van de Coronacrisis is samen met een sterke toename van de gestegen kosten (inflatie) hier de oorzaak van. Hoewel de sector een sterk herstel laat zien, is nog geen uitbreiding naar regionale luchthavens zichtbaar zolang de allocatie-discussie over Amsterdam Airport Schiphol nog niet heeft plaatsgevonden. De inkomsten uit passagiersverkeer zijn de belangrijkste inkomstenbron, en ondanks een toename van het klein verkeer en een positieve ontwikkeling van de opbrengsten uit vastgoed, is er bij deze schaal nog geen dekking voor alle kosten.
- Een totaal investeringsprogramma van € 1.615.250, op basis van noodzaak. Het uitgangspunt voor de investeringen is het voldoen aan wet- en regelgeving, veiligheid en het waarborgen van de continuïteit op korte termijn. Ook investeringen met een korte terugverdientijd, zoals die een besparing op energiekosten opleveren, zijn in de begroting opgenomen. Voor een bedrag van € 721.000 betreft het doorloop van projecten uit 2022, daarnaast heeft € 550.000 van de uit te voeren investeringen betrekking op doorloop van de realisatie van de brandweerkazerne tot en met het eerste kwartaal van 2023.

Ter ondersteuning van de liquiditeit van de luchthaven is aan aandeelhouders voor het jaar 2023 om een overbruggingsfinanciering gevraagd. De begrote (externe) financiering vanuit aandeelhouders casu quo regionale overheden voor 2023 is als volgt:

- Een NEDAB-subsidie voor een bedrag van € 3.593.000;
- Een overbruggingsfinanciering van € 2.600.000 ter ondersteuning van de liquiditeit.

Pre-advies van de Raad van Commissarissen

De exploitatie- en investeringsbegroting 2023 van Groningen Airport Eelde NV zijn opgesteld door de directie en op 14 november 2022 goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. De directie heeft na afstemming met de Raad van Commissarissen een begroting opgesteld met een verwacht negatief resultaat van € 1.138.000. Aan investeringen wordt voorzien dat € 1.615.250 benodigd is, inclusief doorloop uit 2022 en voor de realisatie van de brandweerkazerne.

Wij constateren in 2022 een sterk herstel van de sector dat met name zichtbaar is in het passagiersverkeer. Ondanks het feit dat Groningen Airport Eelde in 2022 daarvan duidelijk heeft weten te profiteren, is in 2023 nog geen verdere groei zichtbaar, hangende nationale ontwikkelingen.

In 2023 werkt de directie van de luchthaven verder aan een toekomstbeeld dat naast maatschappelijke en economische toegevoegde waarde voor de regio, ook verantwoordelijkheid neemt en voorop wil lopen bij de ontwikkeling naar een duurzame luchtvaart. Wij ondersteunen dan ook het uitgangspunt dat Groningen Airport Eelde schaarse en waardevolle infrastructuur is, die behouden moet blijven voor de toekomst. Zowel de ontwikkeling van elektrisch vliegen, ontwikkeling van vastgoed en commerciële groei als gevolg van het samen met Schiphol Group vormgeven en uitwerken van het systeem van nationale luchthavens, zien wij als kansrijk.

De financiering van de luchthaven voor de komende tijd is een belangrijke randvoorwaarde voor de continuïteit. Daarbij steunen wij de directie en aandeelhouders van de luchthaven in het onderzoeken van andere potentiële financieringsbronnen. Op basis van de uitgangspunten van de Luchtvaartnota 2020-2050 en de kansen die er liggen voor Groningen Airport Eelde, spreken we de hoop en verwachting uit dat in samenwerking met de verantwoordelijke beleidsmakers deze wordt gevonden in het belang van de toekomst van de duurzame en regionale luchtvaart.

Voorgesteld besluit

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Groningen Airport Eelde NV heeft kennis genomen van de door de Directie opgestelde en door Raad van Commissarissen goedgekeurde exploitatie- en investeringsbegroting 2023 van Groningen Airport Eelde NV die ter instemming is voorgelegd, en gaat akkoord met:

- het vaststellen van de exploitatiebegroting 2023 voor Groningen Airport Eelde NV met een negatief verwacht resultaat van € 1.138.000;
- het vaststellen van de investeringsbegroting 2023 voor Groningen Airport Eelde NV voor een bedrag van € 1.615.250 voor de reguliere investeringen, inclusief doorloop uit 2022 en realisatie van de brandweerkazerne.